

Latgališu kultūrys kusteiba «Volūda» turpyno eistynuot dažaidus projektus

Inga Kaļva-Miņina

Pavysam naseņ – 8. decembrī – Rēzeknē nūtyka konkursa «Latgolys prozys skaitejumi 2022» nūslāguma pasuokums, kas beja daļa nu storptautyskuo literaturys festivala «Prozas lasījumi». Konkursa uzvarātuoja jau trešū godu namaineigi ir rakstneica nu Zīmellatgolys – Annele Slišāne, kura ar sovu dorbu 11. decembrī pīsadaleja festivala «Prozas lasījumi» nūslāguma pasuokumā Reigā. Bet novembra beiguos pi skaiteituoju nūnuoce jauna gruomota par Latgolu – Vinsenta Flikigera zeimijumu i Edeitis Husaris eisūs stuostu gruomateņa «Trusīni vessim reitā pi puiša», kurā apkūpuoti šveicišu muokslinika Latgolys īdvasmuoti zeimiejumi i tim veļteitī stuosti par Latgolu, aizdūdūt vaicuojumū, kas regionā ir tys, kas pīsaista cyttautīša skotu, bet vītejim līk dūmuot, kas nu ituo laika paliks tuoluoķajam.

Itī divi nūtykumi nabyutu nūtykuši bez latgališu kulturvidis organizacejis – bīdreibys «LgSC», kas niu dorbojas ar zeimynu «Latgališu kultūrys kusteiba «Volūda»», – īgulātuo dorba. Vairuok par jaunū zeimynu, konkursu «Latgolys prozys skaitejumi 2022» i gruomotu «Trusīni vessim reitā pi puiša» aicynuoju pastuosteit daudzu latgaliskūs ideju realizātuoju, bīdreibys vadeituoju Edeiti Husari.

«Volūda, kas savilņoj»

Bīdreiba «LgSC» vysu sovu darbeibys laiku ir vīna nu aktivuokūs i spylgtuokūs latgaliskuos kulturvidis organizaceju, kas realizej dažaidys idejis, kurūs vydā ir gon dažaidu gruomotu izdūšona, gon latgališu rokstu volūdys tīšsaistis nūdarbeibys, latgališu kultūrys ziņu portala lakuga.lv uzturiešona, aktivitatis bārnim i jaunīšim, kab jūs īsaisteitu latgaliskajā kulturvidē, konkursa «Latgolys prozys skaitejumi» i latgališu rokstu volūdys diktata organizēšona i vieļ daudz cytu dažaidu nūzeimeigu i aktuālu nūtikšonu.

Deļ kam bīdreiba «LgSC» iz prišku dorbuosīs ar zeimynu «Latgališu kultūrys kusteiba «Volūda»»? Kai atzeist bīdreibys komanda, tod jaunais zeimyns ar saukli «Volūda, kas savilņoj» precizuok raksturoj sajiutu i procesus, ar kaidim aizrauteigi struodoj bīdreiba – vysu dorbu pamatā vaira voi mozuok ir latgališu volūda i ar tū saisteitais vysaidūs aspekts.

«Pričojs, ka mums ir saguojs taidis vīgli litojams vuords. Tai kai mums jau beja Instagram kōnts ar nūsaukumu @voluda, tod ari tys beja lobs īmeslis tai nūsaukt latgališu kultūrys kusteibu, kurys vysu aktivitašu pamatā ir volūda. Vysu, kū dorom, varam dareit latgaliski, volūdys aspekts īt cauri vysam. Ar jaunū nūsaukumu mēs napašaurynojam sovu darbeibu, kotra myusu darbeiba nūteik i ir veļteita tam, kab latgališu volūda skanātu dažaidūs daudzveideigūs veidūs. Tān mes skali pasokom, ka tys ir tys, deļ kam mes tū vysu dorom,» stuosta Edeite.

Bīdreibys jaunuos identitatis radeišonai tyka pīsaisteits vīns nu Latvejis lokuokūs reklamys sferys specialistu Ramonds Platacis, kurs pats niu otkon dzeivoj Latgolā. Reizē ar zeimyna maiņu bīdreiba attaisejuse ari zīduošons platforma-veikalū *voluda.lv*, kab pīsaisteitu atbolstu vieļ vaira latgaliskūs dorbu īkustynuošonai, aizsuokšonai i padareišonai (vaira par bīdreibu i jaunū zeimynu ite: <http://www.voluda.lv/byut/>).

«Sātyslopa *voluda.lv* pagaidom ir vairuok kai zīduošons platforma-veikals. Tī var redzēt vysu, kū mes dorom, i, ja gryb, tod atbaļšteit myusu dorbus, ļaunūt eistynuot arviņ jaunys idejis. Myusu internetveikalā ir īspiejams īsaguoduot na tikai mokslys lītyš, bet ari bezmaksas, kas ir izguojušys, pīmāram, «Vuškeņa iz pļovys» digitalū muzykys albumu voi latgališu rokstu volūdys vuiceibu materialus pošvuiceibai,» stuosta Edeite.

Gruomota kai postkarte nu Latgolys

Novembra beiguos Lūznovys muižā tyka prezentāta Vinsenta Flikigera zeimiejumu i Edeitis Husaris eisūs stuostu gruomateņa «Trusīni vessim reitā pi puiša», kurā stuosti publicāti trejuos volūduos – latgaliski ar tulkuoju-

mim angliiski i vuociski (stuostus angļu i vuocu volūdā tulkuojuši platformys «Latvian Literature» tulkuotuoji, kurim itys nav pyrmais dorbs ar latgaliski rokstūšim autorim – angļu volūdys tulkuojumu taisejs Džeids Vils (Jayde Will), bet vuocu volūdys – Nikole Naua (Nicole Nau)).

Iveta Balčūne (nu kreisuos), Vinsents Flikigers, Edeite Husare i Inga Žirgule gruomotys attaiseišons pasuokumā Lūznovys muižā

Izdavuma «Trusīni vessim reitā pi puiša» idejis autors ir šveicišu muoksliniks i muzikis Vinsents Flikigers (Vincent Flückiger). Jis, pasasokūt dzeivisbīdrei, latvīšu čelistei Ilzei Grudulei, jau daudzus godus regulari gastej Latvejā, Latgolā, zyna latvīšu volūdu i vuicās latgališu. 2015. godā muokslinīkam roduos zeimiejumu sereja «Latgale laiku ritā», kurā pamatā īmyužynuota Stiernīnis apļeicēne.

«Tei nav taida standarta literatura, tī ir taidi eisi stuosteni, eisys nūstuošons, pīskāršons Latgolys lītom dalieji caur autobiografisku prizmu, dalieji – aprokstūši. Tū vysu maņ gribis saukt par taidu kai postkarti nu Latgolys – gon formata, gon satura zinī. Tī ir 20 Vincenta zeimiejumi, 20 muni aproksti juo zeimiejumim,» par gruomotu stuosta tuos autore Edeite, atzeistūt, ka dorbs nav bejs vīgls: «95 % gruomotu tūp standarta ceļā – kod suokumā ir teksts, i tod ziemiejumi, bet mes ar Vincentu truoņom tymūs 5 % – suokumā beja Vincenta zeimiejumi i gribiešona tūs īmyužynuot koč kaidā formatā, i tikai tod kluot guoja muni stuosteni. Tys ari maņ beja lels izaicynuojums – gribis paruodeit kaidu konkrētu zeimiejumu, i tod dūmoj, kaidu atbylstūšu tekstu radeit kluot.»

Jaunū izdavumu, kuru sagatavejuse latgališu kultūrys kusteiba «Volūda», var nūpierkt kusteibys «Volūda» zīduošons platformā-veikalā *voluda.lv*, škārssteikla veikalā *taiseitslatgola.lv*, «Jānis Roze» gruomatneicuos i škārssteikla veikalā, Lūznovys muižā, kai ari dreizi byus daīmama cytur Latgolā. Taipat izdavumam daīmama ari video verseja, kurā stuosta autore skaita vysus gruomotā publicātūs stuostus. Tū bez mokslys var nūsaklauseit ite: <https://ej.uz/trusine>.

«Latgolys prozys skaitejumi 2022» nūtyka dzeļzaceļa stacejā «Rēzekne II»

8. decembrī kluotīnē i tīšraidē nūtyka konkursa «Latgolys prozys skaitejumi 2022» nūslāguma pasuokums, kas tyka reikots nairostā vītā – dzeļzaceļa stacejā «Rēzekne II». Konkursa devize itūgod beja «Kur ir muna sāta?», aicynojūt autorus pīsavērst pīdareibys, puomaiņu i meklejumu vaicuojumim, tyka sajimti 16 dažaidu autoru – jau zynomu i ari vieļ naiņazeitu – dorbi kai latvīšu literarajā, tai latgališu rokstu volūdā.

«Pričojs, ka «Latgolys prozys skaitejumi», kas nūtyka jau trešū reizi, beidzūt varēja byut kluotīnē. Kovida laikā tī beja tikai video formatā. Itamā reizē prozys skaiteituojs varēja sasatikt ar prozys klauseituoju ari kluotīnē,» soka Edeite.

«Festivala «Prozas lasījumi» moto beja «patvērums, slēptuve», i ari mes raudzejom dūmuot, kur ir muna sāta, jemūt vārā pasauļa kontekstu i brīsmu lītyš Ukrainā, kod daudzim dzeļzaceļa stacejis, eipaši metrostacejis, kluost par patvārumu. Ari Rēzeknē mēs zynom, ka staceja ir taida kai nūstuošona pyrma dūšonus tuoluok – iz Reigu, iz cyturīni nu sātyš, ir pyrmuo nūstuošona, kod tu atbrauc atpakaļ. Tei pasaglobuošona, pasatveršona, tys punkts storp sātu i ceļu beja idejiskais motivs, ka varātu raudzeit sareikuot pasuokumu stacejā «Rēzekne II», i taišni tymā laikā, kod simboliski «Prozys lasejumi» atbrauc nu Reigys ar viļcini «Reiga–Zylupe» stacejā Rēzekne,» soka Edeite.

Konkursā «Latgolys prozys skaitejumi 2022» jau trešū reizi uzvarēja Annele Slišāne ar stuostu «atīdams»

Ari itymā godā konkursā uzvarēja rakstneica Annele Slišāne (2. vītā – Egita Kancāne ar «Annys puorsokom», bet 3. vītā – Aiga Bokanova ar stuostu «Kur ir muna sāta?»). I, kai soka Edeite, tod lels priks, ka jei beja tei, kas aizvede latgališu volūdu iz festivala «Prozas lasījumi» nūslāguma pasuokumu Reigā. Prūtams, Annelis uzvara ir ari sova veida izaicynuojums cytim autorim – voi īspiejams puorspēt Anneli, kura ir na viņ tekstilmuokslinica, bet arī spieceigs Latgolys literats.

Kaidus jaunumus vieļ varēs sagaideit nu latgališu kultūrys kusteibys «Volūda»? «Tyvuokī ir izdavumi, kū var gaideit, – Laurys Melnis pyrmais literarais dorbs i pyrmais komikss bārnim «Sunāns breiveibā». Paraleli struodojom pi augu nūsaukumu gruomotys, kur ir cīši lels uzsvors iz augu nūsaukumim latgaliski, tei byus kai sova veida ilustrāta šmuka vuordineica ar augu nūsaukumim vairuokuos volūduos, eipaši latgaliskajim nūsaukumim, tautys gudreibom, faktim par itim augim. Sadarbeibā ar bīdreibu «Jaunīšu folklorys kūpa Upīte» taisom golda speli latgališu volūdā «Čipierksneits,» par jaunumim, kas gaidomi, eisi izstuosta Edeite.

«Paraleli jau nūteik dorbs pi nuokamuo goda februārī-martā paradzātuo pyrmatskaņuojuma radejis īstudiejumam latgaliski, kū taisom kūpā ar Latvejis Radejis Latgolys studeju, – Alda Bukša kriminalromans «Bruoli» byus radio īstudiejuma versejā. Da šam mums beja radio lasejumi, bet radio īstudiejums nav bejs. Paraleli suocās dorbs pi Dagnejis Dudarjonokys debejis dzeļļu kruojuma. Veidojam kulturizgleiteibys programys «Skolas soma» programu ar grupu «Rupuči», kas varātu byut taida loba īspieja suokumškolyš bārnim vaira izzynuot par latgališu volūdu. Byus ari Ilzis Sperryš dzejis kruojums, Leivuona apļeicīnis folklorys kruojums,» soka Edeite, pībylstūt, ka «kots pierkums internetveikalā *voluda.lv* ir īguldejums latgališu volūdys styprynuošonai, kab varātu radeit jaunus izdavumus i eistynuot dažaidys cytyš idejis.»

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Latgališu kultūrys kusteiba «Volūda» turpyno eistynuot dažaidus projektus» saturu atbild SIA «Vietēja».

MAF
Mediju atbalsta fonds

Foto nu latgališu kultūrys kusteibys «Volūda» Facebook lopyš